

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SESOTHO PUO YA LAPENG (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

2021

TATAISO YA HO TSHWAYA

MATSHWAO: 100

Tataiso ena ya ho tshwaya e na le maqephe a 10.

KAROLO YA A: MOQOQO**Dintlha tsa tataiso tsa meqoqo**

- 1.1 **Eka nka be ke buile mantswe ana pele a hlokahala.**
Mohlalobuwa o pheta pale eo ho yona a re phetelang mantswe ao a neng a lakaditse hore a ka be a buile pele mofu eo a hlokahala;

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Moqoqong ona mohlalobuwa o qoqa ka mantswe ao a neng a lokela ho a bua ho mofu pele a hlokahala.
- A hlalose maikutlo a hae a ho hloleha ho bua mantswe a neng a lakaditse ho a bua ho mofu.

[50]

- 1.2 **Dikgutsana le tsona ke batho.**
Moqoqong ona mohlalobuwa o hlalosa sehlooho ka bokgutshwane.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlalobuwa o hlalosa kamoo dikgutsana di phelang kateng.

[50]

- 1.3 **Thibelo ya ho nyoloha ha dipalopalo tsa batho ba tshwaetswang ke kokwanahloko ya Covid – 19 ke boikarabelo ba motho ka mong hape ke ba mmuso.**

Mofuteng ona wa moqoqo mohlalobuwa ha a kgethe lehlakore, o tlameha ho tshehetsa mahlakore ka bobedi a sehlooho, mme a hlahise ntlhakemo ya hae.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlalobuwa a bontshe kamoo thibelo ya ho nyoloha ha dipalopalo tsa batho ba tshwaetswang ke kokwanahloko ya Covid – 19 e leng boikarabelo ba motho ka mong kateng.
- Mohlalobuwa a boele a hlahise dintlha tse ding tse bontshang kamoo thibelo ya ho nyoloha ha dipalopalo tsa batho ba tshwaetswang ke kokwanahloko ya Covid – 19 e leng boikarabelo ba mmuso kateng.

[50]

- 1.4 **Ebe ho theola mmele ho ka ba le ditlamorao tse ntle kapa tse bosula?**
Mofuteng ona wa moqoqo mohlalobuwa o kgetha lehlakore la hae, mme a le tshehetse ka dintlha tse utlwahalang.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlalobuwa a ka qoqa ka ditholwana tse bosula tse bakwang ke ho theola mmele.
- Mohlalobuwa a ka qoqa ka molemo wa ho theola mmele.

[50]

1.5 Tumelo ya Sekeresete e bolaile setso sa batho ba batsho matsatsing a kajeno.

Mofuteng ona wa moqoqo mohlalobuwa o hlalosa sehlooho ka botebo.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a sekaseke ditumelo tsa batho ba batsho mehleng ya pele.
- A sekaseke kamoo tumelo ya Sekeresete e fetotseng ditso tsena kateng.
- Mohlahlobuwa e mong a ka bua ka dikhomishene tse teng naheng ena tse thusang ho sireletsa ditso tse fapafapaneng.
- Mohlahlobuwa e mong a ka bontsha hore ha se tumelo ya Sekeresete e lahlisitseng batho setso sa bona mme a totobatse seo e leng sona. A tshehetse ntlhakemo eo ka mabaka a utlwahalang.

[50]**1.6 Setshwantsho sa 1.6.1; 1.6.2 le 1.6.3**

- Moqoqong ona mohlalobuwa o boha setshwantsho, mme o iqapela sehlooho ka mohopolo wa sehlooho o qholotswang maikutlong a hae.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Moqoqo ona o ka ngolwa ho tswa lehlakoreng lefe kapa lefe, ho latela moelelo oo a o fumanang ka setshwantsho.

[50]**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A: 50**

KAROLO YA A: MOQOQO**Ditaelo ho motshwai:**

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka sehlooho se le SENG FEELA KAROLONG YA A, mme a ngole ka dihlooho TSE PEDI KAROLONG YA B.
- Karolo ka nngwe e na le ruburiki ya yona.
- Sebedisa diruburiki tseo o di fuweng bakeng sa ho tshwaya tema ka nngwe.
- Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae.
- Ha mohlahlobuwa a **tswile lekoteng** moqoqong, etsa tsena tse latelang:
  - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho fella kगतong ya pele feela boemong bo tlase.
  - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa tshebediso ya puo ho fella kगतong ya pele feela boemong bo tlase.
  - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa sebopeho ho fella kगतong ya pele feela.
  - Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae: Motshwai a lekole dintlha (mehopolo ya sehlooho le e e tshehetsang) ho bona kamoo e lebisang tlhahisong ya diratswana le tema yohle kateng.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya moqoqo:

Sehella lentswe kapa polelo e fosahetseng mola, o be o bontshe mofuta wa phoso hodima lentswe/polelo ka ho sebedisa matshwao ana a latelang:

- / bakeng sa ho arola mantswe a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arolwa;
- , + bakeng sa ho kopanya mantswe a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
- mn bakeng sa mongolo (*orthography*) o fosahetseng;
- mp bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
- mt bakeng sa tshebediso ya matshwao a puo a fosahetseng;
- p bakeng sa puo e sa sebediswang ka nepo kapa ka tshwanelo/tlwaelo;
- ^ bakeng sa lentswe kapa karolwana ya lentswe e siilweng dipakeng tsa mantswe;
- // bakeng sa ho arola diratswana;
- ← bakeng sa ha mohlahlobuwa a qadile polelo hara mola;
- ↑↓ bakeng sa ha mohlahlobuwa a fetoletse dintlha tsa hae a qadile ka eo a lokelang ho qetella ka yona.

ELA HLOKO:

- Sebedisa ruburiki ena e latelang ka nako tsohle ha o lekanyetsa meqoqo.
- Matshwao a 0–50 a arotswe ho ya ka dikgato tse 5 tsa ditlhaloso tsa phihlello.
- Lekgetheng la Dikahare, Puo le Setaele, tlhaloso e nngwe le e nngwe ya phihlello e arotswe habedi ho hlalisa boemo bo hodimo le boemo bo tlase; boemo bo bong le bo bong bo na le tlhaloso ya bona.
- Lekgetha la Sebopeho lona ha le a arolwa ka bokgoni bo nang le boemo bo hodimo le bo tlase.

SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:

Makgetha a tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare le Moralalo	30	DM =
Puo le Setaele le Tokiso ya diphoso	15	PST =
Sebopeho	05	Seb =
Matshwao ohle	50	

KAROLO YA A: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO – (MATSHWAO A 50) SESOTHO PUO YA LAPENG (HL) – SLKT

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE LE MORALO Nehelano ya sehlooho: tlhophiso ya mehopolole dintlha, kelohlolo ya baamohedi ba ditaba, maikemisetso le maemo	28–30 -nehelano e bontshang kutlwiso e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang -mehopolole bontsha boqhetseke, e phephetsa monahano, mme ke e sutsitseng -e hlophisitswe ka tsela e ikgethang/babatsehang, mme e momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	22–24 -nehelano e ralehleng hantle haholo -mehopolole e tsamaellana le sehlooho ka botlalo, e a kgahlisa, mme e na le bopaki ba mehopolole e sutsitseng -o hlophisitswe hantle haholo, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	16–18 - nehelano ke e kgotsofatsang ditlhoheho; - mehopolole e momahane ka tsela e kgotsofatsang le e kgodisang; - o hlophisitswe ka tsela e utlwisisehang, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	10–12 -nehelano e momahane mona le mane; -mehopolole ke e seng ya boiqapelo, mme e sa hlakang; -ho na le bopaki bo seng bokae ba tlhophiso le momahano ya nehelano	4–6 -nehelano e tswile lekoteng hohang; -mehopolole ke e sa tsepamang e dubakaneng; -ha e utlwahale, mme dintlha di a phetakakwa; -ha e a hlophiswa ka tshwanelo le momahano ha e yo.
MATSHWAO A: 30	25–27 - mosebetsi o tswileng matsoho leha o haellwa ke dintlha tse ikgethang tsa moqoqo o babatsehang; - mehopolole ke e sutsitseng, mme e bontsha boqhetseke; - o hlophisitswe hantle haholo ka tsela e ikgethang, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo.	19–21 - Nehelano e radilweng hantle; - mehopolole ke e loketseng, mme ke e thahasellisang - o hlophisitswe hantle ka tsela e bontshang bokgoni, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo.	13–15 -nehelano e a kgotsofatsa leha e sa hlaka mona le mane -mehopolole e momahane le ho kgodisa ka tsela e mahareng -ho na le tlhophiso le momahano e itseng ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	7–9 -nehelano boholo e tswile lekoteng -mehopolole ha e a momahana ka tshwanelo, mme e a lahlehisa -nehelano e na le bopaki bo fokolang haholo ba tlhophiso le momahano	0–3 -boiteko ha bo yo ba ho arabela sehlooho -mehopolole e tswile lekoteng ka ho phethahala, ha e a nepahala -nehelano ha e a tsepama sehloohong, mme e dubakane
PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSO Sehalo, rejisetara, setaele, tlhotlontse ke tse lokelang sepheo/tshusumetso le maemo Kgetho ya mantse Tshebediso ya puo le tiwaelo, matshwao a ho bala le mopeleto	14–15 - sehalo, rejisetara, setaele le tlhotlontse di loketse sepheo ka tsela e babatsehang, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; - tshebediso ya hae ya puo e a ikgetha, mme e bontsha boitshelo ka tsela e tsotshang - o sebedisitse sehalo se sefutho, mme se susumetsang ka tsela e ikgethang - o batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto; - o radilwe ka bokgoni bo tsotshang haholo.	11–12 - sehalo, rejisetara, setaele le tlhotlontse di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo haholo; - tshebediso ya puo e matla, mme ho sebedisitswe sehalo se loketseng ka nako tsohle; - boholo ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto; - o radilwe hantle haholo.	8–9 -sehalo, rejisetara, setaele le tlhotlontse di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -tshebediso ya puo ke e loketseng, mme e fetisa moelelo ka tshwanelo -puo ya bonono ke e loketseng, mme e sebedisitswe ka tshwanelo -sehalo se sebedisitswe ka tshwanelo: -o radilwe ka tsela e mahareng feela	5–6 -sehalo, rejisetara, setaele le tlhotlontse ha di a lokela sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -puo e sebedisitswe feela ka tsela ya motheo -sehalo mmoho le moelelo o hlalishang ke tema ke tse sa lokelang -ho sebedisitswe tlhotlontse ya motheo feela	0–3 -puo e sebedisitsweng ha se e utlwisisehang -sehalo, rejisetara, setaele le tlhotlontse ha di a lokela baamohedi ba ditaba, sepheo le maemo -tshebediso ya tlhotlontse e haellang haholo hoo nehelano e sa utlwisisehang
MATSHWAO A: 15	13 - tshebediso ya puo ke e matla, mme e loketseng maemo - o batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto; - o radilwe ka bokgoni bo tsotshang.	10 - tshebediso ya puo ke e nepahetseng, mme e susumetsang sehalo sa tema - sehalo ke se matla, mme ke se loketseng; - ho na le diphoso tse seng kae tsa puo le tsa mopeleto; - o radilwe hantle.	7 -tshebediso ya puo ke e kgotsofatsang leha ho na le ho se tsamaellane mona le mane -Ka kakaretso sehalo ke se loketseng leha puo ya bonono e le e haellang	4 -puo ke ya motheo feela, mme e sebedisitswe ka tsela e haellang -popeho ya dipolelo ke e tshwanang e se nang motswako -tlhotlontse e haella haholo feela	
SEBOPEHO Makgetha a tema: popeho ya dipolelo le kgodiso ya diratswana. MATSHWAO A: 5	5 -kgodiso ya sehlooho ke e babatsehang -katoloso ya mehopolole ya sehlooho ke e ikgethang -dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e ikgethang	4 - mehopolole ke e hodisang sehlooho ka tshwanelo - momahano e bopilweng ke e supang bokgoni; - dipolelo le diratswana di bopilwe hantle haholo	3 - mehopolole ke e loketseng e hodisang sehlooho ka tsela e mahareng - dipolelo le diratswana di bopilwe hantle; - moqoqo o ntse o hlalisha moelelo.	2 -e meng ya mehopolole ke e utlwalang -dipolelo le diratswana di na le diphoso -moqoqo o a utlwisiseha leha o le diphoso tse itseng	0–1 - mehopolole ya bohlokwa e a haella -dipolelo le diratswana tse hlalishitsweng ke tse fosahetseng -moqoqo ha o na moelelo o lebeletsweng

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO**POTSO YA 2****2.1 LENGOLO LA SETLWAEDI/SETSWALLE****Sebopeho**

- Aterese e nngwe, ya mongodi, mme e ngolwa e qala hodimo bohareng ba leqephe ho tloha tsohong le letshehadi ho ya ho le letona;
- Aterese e ngolwa ka mokgwa wa boloko; ha ho ngolwe matshwao a puo, ntle le ha ho sebedisitswe aterese ya lebokoso la poso;
- Aterese ya moamohedi (ya ngollwang) ha e hlahiswe mofuteng ona wa lengolo;
- Kamora mohla ho tlolewa mola, ebe ho tla tumedisiso;
- Seratswana sa selelekela se lokela ho ba sekgutshwanyane;
- Mmele wa lengolo o ahwe ka diratswana tse seng kae;
- Qetelo ya lengolo ke e kgutshwane ka tlwaelo, mme e phethela ditaba;
- Lengolong la setlwaedi ha ho hlokehe hore o ngole fane ya hao.

Dikahare tse ka lebellwang:

- Mohlahlobuwa o ngola ka sepheo sa lengolo e leng kopo ya hore moahisane wa hae a tlohele ho lahlela matlakala a hae ka pela heke ya hae.
- A hlahise mathata a bakwang ke sena
- A nto hlahisa tharollo kopong eo ya hae.

[25]**2.2 LENGOLO LA SEMMUSO****Sebopeho**

- Diaterese di pedi;
- *Aterese ya mongodi* wa lengolo e ngolwa ho tloha mahareng a leqephe ho leba ka letsohong le letona, e nto latelwa *ke letsatsi, kgwedi le selemo*, feela jwalo ka lengolo la setlwaedi;
- *Aterese ya ya ngollwang* (moamohedi) e ngolwa ka letsohong le letshehadi. Aterese ya moamohedi e etellwe pele ke maemo a tshebetso a ya ngollwang, ebe ho latela aterese ya hae ka botlalo.
- Tlasa aterese ho ngolwe tumedisiso (monghadi, mofumahadi kapa mofumahatsana) ka botlalo, e seng dikgutsufatso (Mong/Mof).
- Tlasa tumedisiso ho ngolwa *mola wa sehlooho* – o totobatsang sepheo sa lengolo leo.
- Kamora mola wa sehlooho ho ngolwa seratswana sa selelekela seo e leng ntshetsopele ya ditaba.
- Ho feta mona seratswana se seng le se seng ke se matlafatsang mahlakore a fapaneng a taba eo ho buuwang ka yona. Ho siuwe mola pakeng tsa diratswana.
- Qetelo le yona ke ya puo ya semmuso, mme e ka ngolwa e le 'Ka botshepehi', 'Wa tsena', 'Ka boikokobetso', jj.
- Ya ngolang lengolo o lokela ho saena pele. A nto ngola lebitso la hae ka botlalo ka tlase.

Dikahare tse ka lebellwang:

Mohlalobuwa o ngola lengolo le felehetsang Tokomane ya Boitsebiso le kopang ho tlatša sekgeo sa botlelereke kantorong ya kamohelo ya baeti.

[25]**2.3 PUISANO**

Ena ke tsela eo batho ba babedi ba kenang puisanong ho buisana ka taba kapa ntlha e itseng.

Sebopeho:

Sehlooho se sekgutshwanyane se lelekelang ditaba.

Lebitso la sebui le ngolwe ka letsohong le letshehadi la leqephe, le bile le latelwa ke letshwao la kgutlopedi (jk. Moleboheng:)

Selelekeleng mmui o nehelana ka tlhahisoleseding e amanang le sepheo sa puisano.

Dikahare tse ka lebellwang:

Mohlalobuwa o tlameha ho ngola ka sepheo sa puisano, e leng ho eletsa le ho hlokomedisana ngwanana ya sebedisang dithethefatsi ebile a imme ka kotsi ya tsona.

Sehalo e be se loketseng puisano ena.

[25]**2.4 PUO****Sebopeho**

- Pulo e ka ba polelo kapa polediso ya bohlae, e tla hohela le ho qahamisa ditsebe tsa bamamedi.
- Dintlha di hlophiswe ka boqhetseke hore puo e phalle.
- Dipolelo e be tse kgutshwane, tse kenyeleditseng bonono ho natefisa.
- Puo e phalle: ho be le selelekela, mmele wa dintlha tse momahaneng le qetelo e monate.
- Dintlha e be tse kgolwehang.

Dikahare tse ka lebellwang:

Mohlalobuwa a ngole puo eo a tlang ho nehelana ka yona ho fa baithuti mawa ao ba ka a sebedisang ho kwala sekgeo sa nako e senyehileng.

[25]

2.5 ATIKELE E YANG MAKASINENG

Ena ke tokomane ya dikgokahano e yang dimakasineng.

Sebopeho

- Atikele e ba le sehlooho se matla se bileng se hohela mahlo a mmadi;
- Lebitso la moqolotsi wa ditaba le sebaka seo atikele e ngolletsweng teng di ngolwa ka hodima seratswana sa pele;
- E arolwa ka dikholomo tse bopilweng ka diratswana tse kgutshwane;
- Ditaba di hlahiswa ka sebopeho sa phiramiti/fanele.

ELA HLOKO: Ha mohlalobuwa a sa ngola atikele ka mokgwa wa dikholomo/boloko, a se fuwe kotlo.

Dikahare:

- Mohlahlobuwa a ka qala pele ka sepheo sa atikele e leng ho lemosa baithuti ka kotsi ya ho hlatswa dipene.
- A fane ka dikeletso tseo baithuti ba ka di latelang ho qoba dikotsi tseo.

[25]**2.6 TEKOLOKAKARETSO****Sebopeho**

Dihloohwana tse ka sebediswang ha ho ngolwa tekolokakaretso ya filimi e ka ba tsena tse latelang:

- Lebitso la filimi.
- Mohlahisi wa filimi.
- Dibapadi tsa sehlooho.
- Dintlhakgolo tsa filimi.
- Se mo qabotseng ke eng?
- Dikgaello.
- Dintlafatso.
- Molaetsa.

[25]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:	50
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA:	100

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO**Ditaelo ho Motshwai:**

- Mohlahlobuwa o tlameha ho ngola ka dihlooho TSE PEDI karolong ena.
- Ha mohlahlobuwa a **tswile lekoteng** nehelanong etsa tsena tse latelang:
  - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho fella kgatong ya pele feela.
  - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa tshebediso ya puo ho fella kgatong ya pele feela.
  - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa sebopeho ho fella kgatong ya pele feela.
  - Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa ditema tsa hae.
  - Motshwai a lekole dintlha (mehopolo ya sehlooho le e e tshehetsang) ho bona kamoo e lebisang tlhahisong ya diratswana le tema yohle kateng.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya ditema tsa kgokahano:

Sehella lentswe kapa polelo e fosahetseng mola, o be o bontshe mofuta wa phoso hodima lentswe/polelo ka ho sebedisa matshwao ana a latelang.

/	bakeng sa ho arola mantswe a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arolwa;
—, +	bakeng sa ho kopanya mantswe a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
mn	bakeng sa mongolo (<i>orthography</i>) o fosahetseng;
mp	bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
mt	bakeng sa tshebediso ya matshwao a puo a fosahetseng kapa moo ho hlokehang letshwao la puo;
p	bakeng sa puo e sa sebediswang ka nepo kapa ka tshwanelo/tlwaelo;
^	bakeng sa lentswe kapa karolwana ya lentswe e siilweng dipakeng tsa mantswe a mang;
//	bakeng sa ho arola diratswana;
←	bakeng sa ha mohlahlobuwa a qadile polelo hara mola;
↑↓	bakeng sa ha mohlahlobuwa a fetoletse dintlha tsa hae a qadile ka eo a lokelang ho qetella ka yona.

ELA HLOKO:

- Sebedisa ruburiki ena e latelang ka nako tsohle ha o lekanyetsa ditema tsa kgokahano.
- Matshwao a 0–25 a arotswe ho ya ka dikgato tse 5 tsa ditlhaloso tsa phihlello.

SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare, Moralo le Sebopeho	15	DMS. =
Puo, Setaele le Tokiso ya diphoso	10	PST =
Matshwao ohle	25	

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMA YA KGOKAHANO – SESOTHO PUO YA LAPENG [MATSHWAO A 25]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO (Nhelano le mehopolo) Ho rala, ho hlophisa mehopolo Kelohlolo ya maikemisetso, baamohedi ba ditaba le matshwao/makgetha a tema le maemo MATSHWAO A: 15	13–15 -Nhelano e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang -Mehopolo e matla e sutsitseng -Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona wa tema -Nhelano ha e kgere e tsepame sehloohong -Mehopolo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositsweng ka botebo, mme dintlha di tshhehetsa sehlooho -Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa feela. -Sebopeho ke se nepahetseng	10–12 -Nhelano e ntle haholo e bontshang tsebo e ntle ya makgetha a mofuta ona wa tema -Nhelano ha e kgere e tsepame sehloohong -Mehopolo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositsweng ka botebo, mme dintlha di tshhehetsa sehlooho -Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa feela.	7–9 -Nhelano e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema. -Nhelano e na le tsepamo e itseng feela sehloohong mme ho na le ho kgera ho itseng. -Mehopolo le dikahare di na le momahano e amoheleng. -Ke dintlha tse itseng feela tse tshhehetsang sehlooho. -Ka kakaretso sebopeho ke se loketseng empa se nang le diphoso tse itseng.	4–6 -Nhelano ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a itseng feela a mofuta ona wa tema -Nhelano ha e a tsepama sehloohong ka ho phethahala mme e a kgera -Mehopolo le dikahare ha se ka mehla di momahaneng -Sehlooho se tshhehetswa ke dintlha tse itseng feela -Sebopeho se fofo feela, mme se na le bohloka bo boholo	0–3 -Nhelano e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Moelelo o nyotobetswa ke ho kgera ho hoholo -Mehopolo le dikahare ha di na momahano -Ke dintlha tse mmalwa haholo tse tshhehetsang sehlooho -Ha ho na boiteko bo entsweng ho sebedisa sebopeho se nepahetseng
PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSO Sehalo, rejisetara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo. Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshebediso ya puo, kgetho ya mantswe, matshwao a puo le mopeleto. MATSHWAO A: 10	9–10 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo ka tsela e babatsehang -Tshebediso ya puo e nepahetse ebile e bopehile hantle haholo -Nhelano ha e na diphoso	7–8 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hantle -Ka kakaretso tshebediso ya puo ke e nepahetseng e bileng e bopehile hantle -Tshebediso ya tlotlontswe e ntle haholo -Nhelano boholo ha e na diphoso	5–6 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Nhelano e na le diphoso tse itseng tsa tshebediso ya puo -Tshebediso ya tlotlontswe ke e lekaneng -Diphoso ha se tse nyotobetsang moelelo	3–4 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hanyane -Tshebediso ya puo e fosahetse ebile e tletse diphoso tse ngata -Tshebediso e seng kae ya tlotlontswe -Moelelo o nyotobeditse	0–2 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe ha di dumellane le maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Nhelano e tletse diphoso e dubakane -Tlotlontswe ha e dumellane le maemo -Diphoso di nyotobeditse moelelo haholo.